

Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

zpracovaný podle RVP ZV, platný od 1.9.2022

č.j. ZSMS-OP/2022/72

1. Identifikační údaje

Název ŠVP ŠVP pro ZV

Údaje o škole

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Orlické Podhůří

Adresa školy: Říčky 59
562 01 Orlické Podhůří

Ředitelka školy: Mgr. Jitka Bulvová, MBA

Koordinátor ŠVP: Mgr. Jitka Bulvová, MBA

Kontakty: IČ: 70981523
RED-IZO:650051173
IZO: 102642273
mobil: +420 739 455 233
e-mail: skola@orlickepodhuri.cz

Zřizovatel

Název: Obec Orlické Podhůří

Adresa: Dobrá Voda 4
562 01 Orlické Podhůří

Kontakty: telefon: +420 465 588 119
e-mail: obec@orlickepodhuri.cz

Platnost dokumentu

Datum: od 1.9.2022

Podpis ředitelky:

Razítko školy:

2. Charakteristika základní školy

Úplnost a velikost

Základní škola a Mateřská škola se nachází v obci Orlické Podhůří. Jde o obec, která je od roku 1960 názvem pro sloučené osady Dobrá Voda, Kaliště, Perná, Rozsocha, Rviště a Říčky. K osadě Dobrá voda spadají ještě samoty Bezpráví, Luh a k osadě Říčky samota Klopoty.

Základní škola se nachází v Říčkách a Mateřská školka ve Rvišti, jsou sdruženy pod jedno ředitelství.

Základní škola je neúplná malotřídní škola s 1. -5. ročníkem a se školní družinou.

Budova základní školy leží v obci u hlavní komunikace. Dopravní obslužnost je zajištěna autobusovou dopravou.

Škola se nachází uprostřed zeleně, jen po pár minutách chůze od budovy se ocitneme v parku, na loukách, v lese. Všechny tyto blízké přírodní ekosystémy nabízejí mnoho příležitostí pro environmentální výuku. Ke škole patří i malá školní zahrada. V blízkosti školy je sportovní hřiště a svah pro zimní sporty. Velkou výhodou naší školy je okolní příroda, které zaujímá rozsáhlou a geograficky členitou oblast, jíž protéká i řeka Tichá Orlice.

V budově školy jsou tři kmenové třídy, ateliér/učebna IT a učebna pro potřeby školního poradenského zařízení. V jedné třídě probíhá po skončení výuky činnost školní družiny, druhá třída je po výuce využívána jako jídelna, třetí třída je vybudovaná v patře školy, ateliér/učebna IT slouží k výuce při dělení ročníků a jako prostor k mimoškolním aktivitám, či k výuce s IT technologií. Prostory pro školní poradenské zařízení jsou využívány v době výuky, ale slouží i pro mimoškolní aktivity. Ve škole je kabinet, sborovna a ředitelna. K výuce využívá škola i přilehlou zahrádku a park.

Škola má světlé, čisté a estetické prostory. Na vzhledu školy se podílejí žáci a učitelé. K pohybovým aktivitám žáci využívají sál kulturního domu a dvě hřiště. V době přestávek žáci mohou využívat všech prostor školy, odpočinkové kouty ve třídách, školní zahradu či přilehlý park, vždy po dohodě s vyučujícím. Škola má nové hygienické zázemí – šatnu, sociální zařízení, a bezbariérový vstup, který je do patra zajištěn schodolezem.

Školní kuchyně se nachází v Mateřské škole ve Rvišti. Obědy do základní školy dovážíme, ve škole je zřízena školní jídelna-výdejna.

Materiální vybavenost je na dobré úrovni. Vychází z finančních možností školy. Učebna je vybavena počítači s výukovými programy, audio a video technikou, interaktivní

tabulí, žákovskou knihovnou. Ve sborovně mají vyučující přístup k PC, volný přístup na internet, používají tiskárnu i kopírku. Je zde umístěna i učitelská knihovna, rozmanité didaktické pomůcky pro výuku všech vyučovacích předmětů na 1. stupni, výběr učebnic a učebních textů z různých vydavatelství, hudební nástroje (klávesy, flétna, malá rytmičká souprava, metalofon...) a drobné vybavení pro tělesnou výchovu

Hygienické podmínky ve škole odpovídají požadavkům platné vyhlášky.

Charakteristika pedagogického sboru

Na škole pracují pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci. Jejich počet i pracovní úvazek závisí na počtu žáků a počtu tříd.

Snažíme se, aby všichni pedagogičtí pracovníci byli plně kvalifikovaní. Všichni pracovníci se účastní různých forem dalšího vzdělávání. Další vzdělávání zaměřujeme na prohlubování znalostí, inovativního učení a metod výuky, environmentálního vzdělávání, na kurzy zaměřené na praktické činnosti v různých oborech (hudební, výtvarné, pohybové). Podporujeme vzdělávání a kurzy zaměřené na práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Charakteristika žáků

Žáci, kteří navštěvují základní školu, jsou převážně z naší obce. V kolektivu žáků se vyskytují i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami, žáci nadaní či mimořádně nadaní.

Dlouhodobé projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu naší školy i jejího celkového zaměření.

Jsou přínosné pro efektivitu vyučovacího procesu, lépe motivují, žáci si mohou teoretické poznatky vyzkoušet nebo vidět v praxi.

Na naší škole zařazujeme spíše tematicky zaměřené dny či projekty krátkodobé, které vychází z propojování vzdělávacích obsahů některých předmětů.

Osvědčily se projekty, které většinou organizujeme k příležitosti významných dní či výročí (Den Země, Den Matek, Týden sportu, Velikonoce, Vánoce apod.).

Pořádáme:

- dny otevřených dveří s dílnami pro děti i rodiče
- tematicky zaměřené dny (Vánoce, Velikonoce, Den Země)
- krátkodobé projekty se zaměřením na poznávání regionu
- společné akce s MŠ

- exkurze, besedy, výlety
- sportovní dny
- vycházky do přírody (přírodovědné, vlastivědné)
- letní prázdninovou školu

Mezinárodní spolupráci uskutečňujeme od roku 2016 v rámci česko-slovenského projektu: „Záložka do knihy spojuje školy“.

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči žáků se neustále rozvíjí. Rodiče mohou školu navštívit kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím, na třídních schůzkách či informačních odpoledních, v době akcí pro veřejnost (den otevřených dveří s dílnami pro děti i rodiče, besídky, atd.). Komunikace probíhá také prostřednictvím důvěrníků a žákovských knížek, telefonicky či elektronickou formou.

Klademe důraz na spolupráci a partnerské vztahy ve vztahu k rodičům. Projekty-akce, které škola realizuje, otevírají prostor pro vytváření dobrých vztahů na úrovních rodič-škola, rodič-učitel-žák. Při realizaci těchto projektů-akcí má škola možnost přibližovat a vysvětlovat rodičům i širší veřejnosti své záměry, své strategie, své plány. Má možnost přizvat rodiče na realizaci konkrétních úkolů a nápadů. V zapojování rodičů a cítění odpovědnosti za činnost školy povede k tomu, že na dobré činnosti školy bude záležet všem, žákům, rodičům i jejich učitelům.

Zřizovatel zřizuje na škole školskou radu, ta se skládá ze tří členů: zástupce pedagogů, zástupce obce a zástupce rodičů.

Úzce spolupracujeme s:

- naší mateřskou školou (pořádáme společné besídky, výlety, akce pro veřejnost, projekty a tematické dny, návštěvy, akce pro předškoláky apod.)
- Sborem pro občanské záležitosti v Orlickém Podhůří (kulturní program na „Vítání občánků“)
- zřizovatelem (exkurze, beseda, úklid prostranství apod.)
- ekocentry v okolí (Oucmanice, Česká Třebová)
- knihovnou v Ústí nad Orlicí (exkurze, besedy)

- DDM v Ústí nad Orlicí (mimoškolní aktivity)
- místní organizací Sbor dobrovolných hasičů Orlické Podhůří – Říčky (soutěže, besedy)
- Mysliveckým sdružením Orlické Podhůří – Říčky (soutěže, besedy)
- Českým červeným křížem (DVPP)
- Policií ČR (besedy dle aktuální nabídky)
- ZŠ Komenského, Ústí nad Orlicí, kde převážně žáci přechází od nás na 2. stupeň ZŠ
- pedagogicko-psychologickou poradnou Ústí nad Orlicí
- občanským sdružením Červenka, Česká Třebová

Vlastní hodnocení školy

Škola zpracovává vlastní hodnocení školy v časovém rozmezí 1x za tři roky. Součástí hodnocení školy je swot analýza, která je východiskem pro koncepci rozvoje školy pro následující období.

oblast	Podmínky ke vzdělávání	
cíl	kritéria	nástroje
zajistit dobrou úroveň podmínek ke vzdělávání	prostorové, materiální, technické a hygienické podmínky	-rozpočet školy -plán oprav -swot analýza -inventarizace školy
	konkurenční podmínky školy	-demografický vývoj obce -mapování trendu školy
	finanční podmínky	-rozpočet školy -úspěšné granty -sponzorské dary
	odpovídající personální podmínky pro chod školy	-kontrola náplní práce -řízený rozhovor se zaměstnanci

Průběh vzdělávání		
oblast		
cíl	kritéria	nástroje
mapování realizace ŠVP	soulad výstupů ŠVP s RVP učení plány průřezová témata klíčové kompetence	- kontrola ŠVP, RVP - hospitace, porovnání - rozhovory s ped. pracovníky - dotazníky k hodnocení ŠVP
sledovat, plnit a dodržovat stanovené kritéria vzdělávání	vzdělávání v souladu s kritérii stanovenými ČŠI	- inspekční zpráva
vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných	individuální přístup úpravy očekávaných výstupů speciální pedagogická a pedagogická intervence	-IVP, PLPP -zprávy ze školského poradenského zařízení -kompenzační pomůcky, speciální učebnice...

Řízení školy		
oblast		
cíl	kritéria	nástroje
zjistit kvalitu řízení, delegování pravomocí, komunikaci, spolupráci uvnitř i vně školy, řešit konstruktivně problémy, bezpečnost, podporovat další vzdělávání	komunikace mezi zaměstnanci a vedením školy	-pedagogické rady -operativní porady
	spolupráci mezi zaměstnancem a vedením školy	-provozní porady -diskuse -plán práce
	řešení problémů	
	zajišťování bezpečnosti u dětí a žáků dodržování bezpečnosti práce u zaměstnanců	-záznamy o dohledech nad žáky -kniha úrazů -pracovní oděvy a obutí, pomůcky

	další vzdělávání pracovníků školy využitelnost vědomostí a dovedností získaných vzděláváním přímo v praxi	-plán dalšího vzdělávání pracovníků -hospitace, pozorování
--	--	---

oblast Výsledky vzdělávání žáků		
cíl	kritéria	nástroje
zajistit dobrou úroveň žáků	dosahování dílčích výstupů vyučovacích předmětů	-hospitace -dotazníky
	dosahování očekávaných výstupů RVP standardy	-testování -práce žáků (portfolio)
	naplňování klíčových kompetencí	

oblast Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání		
cíl	kritéria	nástroje
podporovat zdravé klima školy	vztah rodičů ke škole	-třídní schůzky, konzultační odpoledne
	uplatňovat individuální přístup k žákům	-schůzky školské rady -osobní rozhovory
	podávání informací rodičům a ostatním	-informace o akcích (žakovská knížka, důvěrníček, vývěsní tabule)
	řešení problémů	
	zájmová činnost minimální preventivní program	-záznamy o činnostech kroužků, spolupráce s organizacemi - hodnocení minimálního preventivního programu

oblast Úroveň výsledků práce školy zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům		
cíl	kritéria	nástroje
zajistit dostatečný rozpočet, zapojovat vhodně školu do projektů	vhodné nakládání s rozpočtem školy	-roční vyúčtování, výkazy
	kontrolní systém	-výsledky kontrol
	podávání grantů zapojení do projektů	-žádosti, vyúčtování a závěrečné zprávy -vyhodnocení projektů

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

Zaměření školy

Náš školní vzdělávací program je zaměřen na žáka, bere v úvahu žákovy schopnosti, jeho individuální potřeby a osobní maximum. V naší škole budeme vytvářet takové zázemí a podmínky, které rozvíjí tvořivost, radost z poznání a zároveň zohledňují možnosti žáka. Vzdělání má vybavit každého žáka vším potřebným pro spokojený a radostný život.

Vzděláním se jedinec, žák, neustále vyvíjí, stále poznává nové jevy, poznatky, ale zejména se učí poznávat sám sebe, své myšlenky, myšlení, postoje. Prostředí ŠVP ho má podněcovat a vést k vlastnímu sebehodnocení. Důležité je i uvědomění si své pozice v kolektivu ostatních žáků a snahu vybudovat a obhájit si své „místo.“ Respektujeme jedinečnost jednotlivce. Vedeme žáka k odpovědnosti za své učení a chování. Spoluprací, vzájemnou pomocí se žáci učí vytvářet hezké vztahy k druhým lidem. Typ málotřídní školy otevírá veliké možnosti právě v této rovině.

Školní program vede žáky k citlivému vztahu k přírodě, ke všemu živému a učí je žít podle environmentálních principů. Uplatňuje globální a celiství přístup ke světu. Vytváření příjemného prostoru a podmínek pro učení napomáhá vytváření pozitivního klimatu ve škole. Utváří a postupně rozvíjí klíčové kompetence a poskytuje všeobecné vzdělání.

Výchova ke zdravému životnímu stylu, propojovat digitální prostředí s učním, volným časem, výuka anglického jazyka, to jsou jedny ze základních priorit našeho školního vzdělávacího programu.

Cesta za vzděláním musí být živá, neustále se proměňující, hledající, zkoušející, nacházející, navozující na místní tradice, zaměřená na praktický život. Učitel provází žáka na této cestě, volí nejvhodnější metody a formy práce, vhodně zapojuje motivaci a tím vtahuje žáka do maximální účasti na učení. Smyslem je vybavit žáka klíčovými kompetencemi – kompetence k učení a řešení problémů, kompetencí komunikativní, sociálními a personálními kompetencemi, občanskými a pracovními. Hlavním posláním školy je vzdělávat v souladu s možnostmi a schopnostmi žáka, s důrazem na porozumění a využití poznatků a dovedností pro běžný život.

Co nabízíme:

- rodinné prostředí, přátelskou atmosféru, sounáležitost, vzájemný respekt
- individuální přístup ke každému dítěti
- věkově smíšené skupiny
- vedeme žáky k dodržování společně stanovených pravidel (třídní pravidla, školní řád)
- omezena arogance, agresivita, minimalizace negativních projevů
- tvořivé vyučování, tematická výuka, čtenářské dílny...
- výuku anglického jazyka již od 1.ročníku
- vedeme žáky k využívání komunikačních a informačních technologií
- vzhledem k výhodnému umístění školy směřujeme výuku do jejího blízkého okolí
- užší kontakt s rodinou

Výchovné a vzdělávací strategie k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí

Výchovné a vzdělávací strategie jsou společné postupy, metody a formy práce na úrovni školy, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence žáků.

Klíčové kompetence mají žákům pomáhat při získávání základu všeobecného vzdělávání. Úroveň klíčových kompetencí získaných na základní škole není konečná, ale tvoří základ pro další celoživotní učení a orientaci v každodenním praktickém životě.

Kompetence k UČENÍ – umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení

- pracujeme s informacemi a odbornou literaturou
- věnujeme maximální pozornost čtení s porozuměním, vedeme žáky ke stálému zdokonalování čtení

- vedeme žáky, aby si v žádoucí míře kvality, trvalosti a správnosti osvojili techniku psaní
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, aby dokázali získané výsledky porovnávat a posuzovat
- podporujeme u žáků schopnost vybírat, vyhledávat a třídit informace a operovat s nimi
- učíme žáky vyvozovat závěry a samostatně obhajovat vlastní stanoviska
- cíleně vedeme žáky k obecnému pochopení termínů, znaků a symbolů
- směřujeme žáky k uvědomění si významu vzdělání v kontextu s jeho pracovním uplatněním
- umožňujeme širší pohled nadaným jedincům a individuálním přístupem psychicky podporujeme méně nadané jedince formou skupinové spolupráce

Kompetence k ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- učíme žáky řešit problémové situace ve škole i mimo ni
- učíme je rozpoznávat problém a pochopit ho, přemýšlet o jeho příčinách a nalézat způsoby řešení
- vedeme žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problémů, nacházet jejich shodné, podobné či odlišné znaky
- učíme je využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení problémů
- podporujeme je v tom, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali vhodné řešení problémů
- v případě možnosti je vedeme k praktickému ověření správnosti řešení problémů a k tomu, aby uměli přijmout důsledky svých rozhodnutí
- umožňujeme žákům aktivně se podílet na přípravě, realizaci a hodnocení některých činností

Kompetence KOMUNIKATIVNÍ – vést žáky k všestranné a účinné komunikaci

- učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace
- vychováváme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky

- podporujeme skupinovou práci, využívání médií a četbu, rozvíjíme slovní zásobu u žáků
- učíme žáky vyjadřovat a obhajovat vhodnou formou své názory a postoje
- vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí

Kompetence SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

- vytváříme esteticky vhodné školní a třídní prostředí
- do výuky zařazujeme kooperativní činnosti – práci ve dvojicích i ve skupinách, ve kterých žáci spolupracují a vzájemně si pomáhají
- podporujeme respektování cizích názorů, respektování pravidel týmů a dáváme prostor pro diskusi
- učíme žáky předcházet a řešit problematiku šikany a dalších negativních projevů chování
- vybízíme žáky ke sdělování svých pocitů, ke vzájemnému povzbuzování a oceňování
- učíme žáky pomocí působení vzorů a příkladů
- podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů

Kompetence OBČANSKÉ – připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti

- v žácích pěstujeme sociální cítění a schopnost empatie
- snažíme se vytvářet v žácích mravní hodnoty /ohleduplnost, takt, tolerance/
- vedeme žáky k hrdosti na školu, kterou navštěvují a ke zdravému sebevědomí
- utváříme v žácích respekt a úctu k národním tradicím a kulturnímu a historickému dědictví
- vychováváme ke zdravému životnímu stylu a ochraně životního prostředí
- v případě potřeby spolupracujeme s pedagogicko-psychologickými poradnami
- vedeme žáky k třídění odpadů

Kompetence PRACOVNÍ – pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

- vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci

- vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí
- dodržujeme vymezená pravidla
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce
- sledujeme plnění povinností, zadaných úkolů
- vedeme žáky k aplikaci získaných znalostí a zkušeností z jednotlivých vzdělávacích oblastí do jiných

Kompetence DIGITÁLNÍ – umožnit žákům osvojit si používání digitálních zařízení, využívat je při učení

- vedeme žáky k používání digitálních zařízení, využívat je při učení
- vyhledáváme, získáváme, spravujeme a sdílíme data, informace a digitální obsah, volíme vhodné postupy, způsoby a prostředky
- vytváříme a upravujeme digitální obsah
- chápeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, hodnotíme přínosy a rizika při využívání
- dbáme na ochranu zdraví a vedeme k osvojování hygienických návyků
- dodržujeme zásady bezpečnosti práce

Zabezpečení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹). Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů²). Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³). Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

- 1) § 16 odst. 1 školského zákona.
- 2) § 16 odst. 3 školského zákona.
- 3) § 16 odst. 2 školského zákona.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

zařazení předmětů speciálně pedagogické péče

Plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu, je to dokument, který je součástí příloh k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Před jeho zpracováním proběhne schůzka s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností... Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Pedagog využívá metodiky pro nastavování podpůrných opatření ve školách.

PLPP obsahuje údaje o žákovi, důvod proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho obtíží, stanovení cílů PLPP, dále obsahuje metody výuky, organizaci výuky, hodnocení žáka, pomůcky. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k situaci v rodině, k aktuálnímu zdravotnímu stavu žáka.

Po dobu 3 měsíců se žák vzdělává dle PLPP. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, pak škola požádá zákonného zástupce žáka o návštěvu školského poradenského zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření. Pokud jsou ale daná opatření dostatečná, pak pedagogičtí pracovníci pokračují v realizaci.

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) se vypracovává pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně. IVP zpracovává výchovný poradce společně s třídním učitelem, či vyučujícím daného předmětu, na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP má písemnou podobu, je to dokument, který je součástí příloh k vyhlášce č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Výchovný poradce zajistí písemný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky. Plnění IVP je průběžně kontrolováno, může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště, školského poradenského zařízení a metodické podpory na Metodickém portále RVP.CZ. Hodnocení IVP probíhá na konci období, dle doporučení ŠPZ.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále pedagogy základní školy a mateřské školy. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Na úrovni IVP je možné na doporučení ŠPZ (v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.) v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené

ŠVP1), případně upravit vzdělávací obsah²⁾ tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám očekávaných výstupů stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP. To umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb., upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. Upravené očekávané výstupy pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními vzdělávané podle RVP ZV musí být na vyšší úrovni, než jsou očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

Náhrada části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů jinými vzdělávacími obsahy nebo náhrada celého vzdělávacího obsahu některého vzdělávacího oboru jiným, který lépe vyhovuje vzdělávacím možnostem žáků, se využívá podpůrné opatření úprava obsahů a výstupů ze vzdělávání, prostřednictvím podpůrného opatření IVP u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními, za podmínek stanovených školským zákonem a vyhláškou č. 27/2016 Sb. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními lze v souvislosti s touto náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů, změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí (oborů) stanovené v kapitole 7 RVP ZV.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciací vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická⁵⁾ a pedagogická intervence⁶⁾. Počet vyučovacích hodin předmětů speciálně pedagogické péče je v závislosti na stupni podpory stanoven v Příloze č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV.

1) § 16 odst. 2 písmeno e) školského zákona.

2) § 16 odst. 2 písmeno b) školského zákona.

3) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

4) Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

5) Pod pojmem „speciálně pedagogická intervence“ se rozumí zajištění předmětů speciálně pedagogické péče pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními, které jsou zaměřeny na oblast logopedických obtíží, řečové výchovy, nácviku sociální komunikace, zrakové stimulace apod.

6) Pod pojmem „pedagogická intervence“ se rozumí vzdělávání žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními ve vyučovacích předmětech, v nichž je třeba zlepšit jeho výsledky učení, případně kompenzovat nedostatečnou domácí přípravu na výuku.

Pro žáky s jiným než mentálním postižením uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona je možné ve školním vzdělávacím programu upravit očekávané výstupy nebo nahradit vzdělávací obsah, jehož realizaci objektivně neumožňuje jejich znevýhodnění, jiným vzdělávacím obsahem, pokud to vyžadují speciální vzdělávací potřeby žáků, a to pouze tehdy, pokud to vyplývá z doporučení školského poradenského zařízení.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je potřebné zabezpečit (případně umožnit):

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- všechna stanovená podpůrná opatření¹⁾ při vzdělávání žáků
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost²⁾
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám³⁾
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin⁴⁾
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků⁵⁾
- formativní hodnocení vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP)
- spolupráci s ostatními školami

1) § 16 odst. 2 školského zákona.

2) § 16 odst. 7 školského zákona.

3) § 16 odst. 8 školského zákona.

4) § 26 odst. 1 školského zákona.

5) § 46 odst. 3 školského zákona.

Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech¹).

1) § 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Škola vytváří ve svém školním vzdělávacím programu a při jeho realizaci podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných.

Výuka žáků by měla probíhat takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola je využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory²).

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

2) Příloha č. 1 k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu, v kterém se projevuje nadání či mimořádné nadání žáka, za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu, je to dokument, který je součástí příloh k vyhlášce č. 27/2016 Sb.

Před jeho zpracováním proběhne schůzka s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností... Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Pedagog využívá metodiky pro nastavování podpůrných opatření ve školách.

PLPP obsahuje údaje o žákovi, důvod proč je vytvářen, co je plánováno s žákem dělat, stručný popis jeho nadání, stanovení cílů PLPP, dále obsahuje metody výuky, organizaci

výuky, hodnocení žáka, pomůcky. Obsahuje také podpůrná opatření, která se nevztahují bezprostředně k výuce, ale například k zájmovým aktivitám žáka apod.

Po dobu 3 měsíců se žák vzdělává dle PLPP. Pedagogové následně vyhodnocují efektivitu zvolených úprav. Škola v průběhu vzdělávání dle PLPP spolupracuje se školským poradenským zařízením, který doporučí další postup a další zařízení ke spolupráci. Škola požádá zákonného zástupce žáka o návštěvu školského poradenského zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení.

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) se vypracovává pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními od druhého stupně. IVP zpracovává výchovný poradce společně s třídním učitelem, či vyučujícím daného předmětu, v kterém se projevuje nadání či mimořádné nadání žáka, na základě doporučení školského poradenského zařízení. IVP má písemnou podobu, je to dokument, který je součástí příloh k vyhlášce č. 27/2016 Sb. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Výchovný poradce zajistí písemný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky. Plnění IVP je průběžně kontrolováno, může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště, školského poradenského zařízení, dalších zařízení, které se zabývají rozvojem daného typu nadání a metodické podpory na Metodickém portále RVP.CZ. Hodnocení IVP probíhá na konci období, dle doporučení ŠPZ.

Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovným poradcem, který zároveň koordinuje jeho činnost, dále pedagogy základní školy a mateřské školy. Výchovný poradce je pedagogickým pracovníkem, který je pověřen spoluprací se školským poradenským zařízením.

Specifikace provádění podpůrných opatření a úprav vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků jsou například:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků

- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka zájmových aktivit

Postup školy při přeřazení žáka do vyššího ročníku

- zákonný zástupce žáka požádá o přeřazení do vyššího ročníku
- ředitelka školy jmenuje komisi pro přeřazení žáka do vyššího ročníku
- ředitelka školy stanoví termín konání zkoušky v dohodě se zletilým žákem nebo zákonným zástupcem
- ředitelka školy stanoví obsah, formu a časové rozložení zkoušky
- žák vykoná zkoušku před komisí
- komise určí hlasováním výsledek zkoušky
- škola pořizuje protokol o zkoušce, který je součástí dokumentace žáka ve školní matrice
- ředitelka školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka
- v následujících vysvědčeních se na zadní straně uvede, které ročníky žák neabsolvoval.

Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují v ŠVP okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se tak významnou součástí základního vzdělávání.

Na naší škole jsou průřezová témata realizována převážně integrací do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů, podmínkou účinnosti průřezových témat je propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů s obsahem dalších činností. Realizace průřezových témat jsou zaznamenány v třídní knize.

1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka:

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnání vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium

Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samé/mu; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení

Psychohygienu – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládnutí stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích

Kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

Poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí

Mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)

Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

Kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci

Hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne.

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
rozvoj schopností poznávání			ČJ		
sebepoznání a sebepojetí	ČJ				ČJ
seberegulace a sebeorganizace					ČJ
psychohygiena			HV		
kreativita		VV			
poznávání lidí			ČS		
mezilidské vztahy	ČJ	ČJ	ČJ		ČJ
komunikace				ČJ	
kooperace a kompetice					
řešení problémů a rozhodovací dovednosti				ČJ	
hodnoty, postoje, praktická etika					ČJ

Realizace průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na utváření pozitivních (nezraňujících) postojů k sobě samému i k druhým
- rozvoj zvládnání vlastního chování
- na podporu akceptace různých typů lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- na uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- na rozvoj dovedností potřebných pro komunikaci a spolupráci
- na uvědomování si mravních rozměrů různých způsobů lidského chování

Výuka uvedeného průřezového tématu bude napomáhat primární prevenci sociálně patologických jevů. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

2. Výchova demokratického občana (VDO)

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Občanská společnost a škola – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci

Občan, občanská společnost a stát – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciacie, různorodost);

principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)

Formy participace občanů v politickém životě – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
občanská společnost a škola					ČS
občan, občanská společnost a stát				ČS	ČS
formy participace občanů v politickém životě				ČS	
principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					ČS

Realizace průřezového tématu *Výchova demokratického občana* bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především na utváření:

- sebeúcty, sebedůvěry a samostatnosti
- úcty k zákonu
- úcty k hodnotám jako je svoboda, spravedlnost, solidarita, odpovědnost, tolerance
- aktivního postoje v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- ohleduplnosti a ochoty pomáhat slabším
- respektu ke kulturním, etnickým a jiným odlišnostem
- empatie, schopnosti aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování

Výuka bude rozvíjet disciplinovanost a sebekritiku; schopnost zaujmout vlastní stanovisko v pluralitě názorů a dovednosti asertivního jednání i schopnosti kompromisu. Utváření znalostí a dovedností těchto žáků bude zohledňovat jejich individuální možnosti.

3. **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)**

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Evropa a svět nás zajímá – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy

Objevujeme Evropu a svět – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů

Jsme Evropané – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže.

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
Evropa a svět nás zajímá				ČS	ČS
objevujeme Evropu a svět				ČS	ČS
jsme Evropané					

Realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na překonávání stereotypů a předsudků
- na kultivaci postojů k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- na kultivaci postojů ke kulturní rozmanitosti
- na utváření pozitivních postojů k tradičním evropským hodnotám
- na osvojování vzorců evropského občana
- na podporu smyslu pro zodpovědnost

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

4. Multikulturní výchova (MKV)

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Kulturní diference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě

Lidské vztahy – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitá stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku

Multikulturalita – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

Princip sociálního smíru a solidarity – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
kulturní diference					ČS
lidské vztahy				ČS	ČS
etnický původ				ČS	ČS
multikulturalita				AJ	AJ

princip sociálního smíru a solidarity				ČJ	ČJ
---------------------------------------	--	--	--	----	----

Realizace průřezového tématu Multikulturní výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomění si vlastní identity a schopnost reflexe vlastního sociokulturního zázemí;
- na utváření hodnotového systému žáků, korekci jejich jednání;
- na rozvoj dovedností potřebných pro uplatňování vlastních práv a respektování práv druhých;
- na utváření tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám;
- na rozvoj dovedností komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin;
- na vnímání odlišnosti jako příležitosti k obohacení, nikoli jako zdroje konfliktu;
- na uvědomění si neslučitelnosti rasové (náboženské apod.) intolerance s principy života v demokratické společnosti;
- na podporu angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu;
- na vnímání sebe jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Multikulturní výchova pro žáky s lehkým mentální postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

5. Environmentální výchova (EV)

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

- v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:
- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožení
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa

- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Ekosystémy – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhová odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)

Základní podmínky života – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší

u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úrovně, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás).

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
ekosystémy				ČS	
základní podmínky života			ČS		
lidské aktivity a problémy životního prostředí			ČS		
vztah člověka k prostředí				ČS	

Realizace průřezového tématu Environmentální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na vnímání života jako nejvyšší hodnoty;
- na rozvoj odpovědnosti ve vztahu k ochraně přírody a přírodních zdrojů;
- na rozvoj aktivity, tvořivosti, vstřícnosti a ohleduplnosti ve vztahu k prostředí;
- na utváření zdravého životního stylu a vnímání estetických hodnot prostředí;
- na podporu angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí;
- na rozvoj vnímavého a citlivého přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Environmentální výchova, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

6. Mediální výchova (MV)

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

v oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)

- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

v oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílů mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu

interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), nezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady

stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)

vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu

fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti) ; role médií v politických změnách

tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení

práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

tematické okruhy	1.ročník	2.ročník	3.ročník	4.ročník	5.ročník
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					ČJ
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					ČJ
stavba mediálních sdělení					
vnímání autora mediálních sdělení					
fungování a vliv médií ve společnosti					ČJ
tvorba mediálního sdělení					ČJ
práce v realizačním týmu					

Realizace průřezového tématu Mediální výchova bude v případě žáků s lehkým mentálním postižením zaměřena především:

- na uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění;
- na využívání potenciálu médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času;
- na vytvoření představy o roli médií jak v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec, tak v každodenní životě v regionu;
- na rozvoj citlivosti vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení;
- na rozvoj citlivosti vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci;
- na rozvoj komunikačních schopností, zejména při veřejném vystupování;
- na využívání vlastních schopností v týmové práci a dovednosti přizpůsobit se potřebám a cílům týmu.

Znalosti a dovednosti, které budou součástí realizace průřezového tématu Mediální výchova pro žáky s lehkým mentálním postižením, zvolí vyučující vždy s ohledem na individuální možnosti žáků tak, aby vhodně doplňovaly a podporovaly utváření žádoucích postojů.

4. Učební plán

Tabulace učebního plánu

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory (název předmětu)	1.stupeň 1.- 5. ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní hodnoty
		1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazykové komunikace	Český jazyk a literatura	7+2	7+2	7+1	6+1	6+1	33	+7
	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	9	+2
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20	+5
Informatika	Informatika			0+1	1	1	2	+1
Člověk a jeho svět	Člověk a svět	1	1	1+1	4	4	11	+1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	
Týdenní hodinová dotace a disponibilní hodiny		17+4	17+4	20+4	24+2	24+2	102	+16
Celkový týdenní počet hodin – maximum týdně		21	21	24	26	26	118	

Poznámky k učebnímu plánu

Celková povinná časová dotace pro 1.stupeň základního vzdělávání je stanovena na 118 hodin. Je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti (vzdělávací obory) a disponibilní časovou dotací. Výuka je realizována v týdenních cyklech, které jsou zaznamenávány do třídní knihy.

Disponibilní hodiny jsou použity k posílení jednotlivých předmětů tak, aby bylo splněno zaměření školy, realizace průřezových témat, dále aby bylo možno naplňovat výchovné a vzdělávací strategie a vznikl rozvrh hodin, ve kterém lze realizovat výuku pěti ročníků v malotřídní škole (spoje).

Vzdělávací obsah je realizován formou samostatných vyučovacích předmětů pojmenovaných podle vzdělávacích oblastí daných RVP ZV.

Výuka jednotlivých předmětů probíhá v celcích odpovídajících vyučovací hodině (45 minut), v případě potřeby jsou hodiny spojovány do celků. Během školního roku mohou být realizovány krátkodobé i dlouhodobé projekty, tematicky zaměřené dny nebo kurzy. Jsou dodržovány hygienické požadavky.

Časová dotace může být upravena, popř. může být celý vzdělávací obsah vzdělávacího oboru nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona. Jsou-li tato podpůrná opatření žákovi doporučena školským poradenským zařízením a zákonný zástupce žáka souhlasil s jejich poskytováním (vyhláška č. 27/2016 Sb.), pak škola bude postupovat dle RVP ZV a dané změny (předměty speciálně pedagogické péče, organizační změny s prováděním podpůrných opatření – dělení hodin, prodloužení základního vzdělání, odlišnou délku hodin, jiná časová dotace disponibilních hodin apod.) zapracuje do IVP žáka.

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyk a jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání
- psaní je součástí Komunikační a slohové výchovy, realizuje se zpravidla v menších časových celcích, než je vyučovací hodina
- vzdělávání v jiném mateřském jazyce než českém se realizuje podle zvláštních ustanovení 1)
- vzdělávání žáků-cizinců (žáků s odlišným mateřským jazykem) 2) se realizuje podle zvláštních ustanovení 3)
- vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk má týdenní časovou dotaci 3 hodiny a je zařazen povinně 4) od 3. ročníku; naše škola vyučuje cizí jazyk již od 1.ročníku

- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů Cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně dle § 16 odst. 2 písm. b) školského zákona jiným vzdělávacím obsahem v rámci IVP

Matematika a její aplikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Informatika

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Informatika je realizován na 1.stupni základního vzdělávání

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je realizován ve všech ročnících 1. stupně základního vzdělávání
- ve 4. a 5. ročníku je rozdělen na předměty přírodověda a vlastivěda

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; časová dotace pro Tělesnou výchovu nesmí ze zdravotních a hygienických důvodů klesnout pod 2 hodiny týdně
- součástí vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je realizován na 1.stupni základního vzdělávání
- na 1.stupni je vzdělávací obsah realizován ve všech ročnících, všechny 4 tematické okruhy jsou pro školu povinné

Průřezová témata

- průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání
- průřezová témata jsou integrována do ŠVP jako součást realizovaných vzdělávacích obsahů

Disponibilní časová dotace

- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné

Disponibilní časová dotace je určena:

- k nabídce a realizaci volitelných vzdělávacích obsahů, které musejí vycházet z cílů základního vzdělávání a rozvíjet klíčové kompetence žáků
- k posílení časové dotace jednotlivých vzdělávacích oblastí a vzdělávacích oborů nad rámec vymezené minimální časové dotace
- k vytváření časové dotace pro realizaci dalších povinných vzdělávacích obsahů dotvářejících zaměření školy
- k realizaci průřezových témat
- výuce vzdělávacích obsahů podporujících vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (např. v rámci předmětů speciálně pedagogické péče)

1) § 11 zákona č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

2) § 20 školského zákona.

3) Žákům, jejichž mateřským jazykem není čeština, je nutné poskytnout podporu cílenou ke zvládnutí vyučovacího jazyka, tak aby jejich účast na vzdělávání ve všech předmětech mohla být co nejefektivnější. Rozsah, obsah a organizaci takového vzdělávání upravuje § 11 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, ve znění pozdějších předpisů.

4) Náhrada části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo případná změna minimální časové dotace stanovené v RUP pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními je specifikována v kapitole 8.

5) Úprava obsahu vzdělávání vzdělávacího oboru Další cizí jazyk, případně jiné využití časové dotace tohoto vzdělávacího oboru je pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními specifikováno v kapitole 8.

6.Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení znamená vyslovení se k hodnotě, obsahuje v sobě dimenzi porovnávání. Cílem hodnocení by mělo být získání zpětné vazby, tedy informace o tom, jak danou znalost, vědomost či dovednost ovládá. Sleduje se i postoj žáka a chování v procesu vzdělávání. Mělo by být zřejmé, co se žák naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybuje. Je velmi důležité, aby hodnocení vycházelo z jasných cílů a konkrétních kritérií, přesněji řečeno – co a jak se hodnotí.

Cílem našeho hodnocení je:

- hodnocení zaměřovat a formulovat pozitivně.
- seznámení žáka s cíli vzdělávání a kritérii hodnocení
- informovat žáka o tom, v čem a proč bude vzděláván, kdy a jakým způsobem, podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen
- vést žáka k sebehodnocení žáka, které je nedílnou součástí jeho hodnocení
- používat při hodnocení metody, které respektují individuální možnosti žáka
- vést žáka k spoluúčasti při hodnocení
- vedeme nejen ke zhodnocení výsledku své práce, ale také k vyhodnocení samotného procesu (postupu, který žák uplatnil)
- hodnotit individuální pokrok žáka bez srovnávání s ostatními
- do známky z vyučovacího předmětu nezahrnovat hodnocení žákova chování
- při hodnocení školního výstupu, hodnotit či klasifikovat podle stanovených kritérií
- v případě společného delšího, podrobnějšího projektu, kooperativní práce vést žáky k vytvoření společných objektivních kritérií hodnocení
- vést žáka k práci s chybou (chybu brát jako kladný prvek v procesu učení)
- včasné seznámení s termíny kontrolních prací, písemných prací, testů apod. či s odevzdáváním delších termínovaných úkolů či projektů
- možnost opravy v případě neúspěšného výsledku

Způsoby hodnocení

Na naší škole hodnotíme klasifikací – známkou.

Klasifikace známkou - od 1. ročníku se citlivě zavádí klasifikace známkami, která trvá do 5. ročníku. Zápisy známek se provádějí do hodnotících notýsků/žakovské knížky. Znamka obsahuje zhodnocení školního výstupu. Slovní hodnocení (ústní forma) provádí učitel každý

týden, kde se snaží zcela konkrétně popsat žákovu práci, jeho posuny, pokroky či naopak. Nehodnotí jen konkrétní znalosti a vědomosti, ale i dovednosti a postoje žáka. Hodnocení obsahuje zhodnocení školních výstupů, ale i proces, který k nim vede. Hodnotí se žákovo nasazení, úsilí, osobní přístup a odpovědnost.

Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných či mimořádně nadaných, rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka/doporučení školského poradenského zařízení.

Nástroje hodnocení:

Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává pedagog zejména těmito metodami, formami a prostředky:

- soustavným diagnostickým pozorováním
- soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
- různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
- kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
- analýzou různých činností žáka
- konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky PPP, výchovnými poradci nebo ředitelkou školy
- rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka /při vážnějších rozhovorech - za přítomnosti dalšího pedagoga

Při neúspěchu by měl mít žák možnost opravy známky.

Po ústním zkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 7 dnů.

Po nemoci je žák omluven ze zkoušení ústního i písemného po dobu 1 - 2 hodin daného předmětu - dle domluvy s vyučujícím. Žák má povinnost doplnit si probíranou látku, ta je mu, pokud má zájem, vysvětlena.

Kontrolní a písemné práce a další druhy zkoušek se doporučují dávat častěji a v kratším rozsahu (do 25 minut) - není stanoven počet v jednom dni.

Termín písemné zkoušky, která trvá déle než 25 minut, a termín kontrolní písemné práce zapíše učitel do přehledu ve sborovně, aby se předešlo psaní více kontrolních prací v jednom dni (píše se pouze 1 kontrolní práce nad 25 minut v jednom dni).

Pokud žák v klasifikačním období nesplní školní docházku na 60% v určitém předmětu, může mu vyučující zadat kontrolní test.

Kritéria hodnocení (hodnocení ve vyučovacích předmětech)

Stupeň 1 (výborný)

Žák dosahuje konkretizovaných výstupů, očekávaných kompetencí, klíčových kompetencí a cílů základního vzdělávání (dále jen stanovených výstupů) rychle, v určeném (nebo kratším) čase, s výrazným podílem samostatné práce a jen s minimální pomocí učitele. Projevuje výrazný zájem o výuku a o pozitivní rozvíjení své osobnosti. Řádně se na výuku připravuje a vzorně plní zadané úkoly. Při výuce plně využívá svých schopností, možností a rezerv.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák dosahuje stanovených výstupů v určeném čase, jen s malou pomocí učitele. Pravidelně projevuje schopnost samostatně pracovat. Projevuje zřetelný zájem o výuku a o rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů vykazují drobné nedostatky. Při výuce se snaží plně využívat svých schopností, možností a rezerv.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák dosahuje stanovených výstupů, ale v delším než určeném čase a s výraznou pomocí učitele. Schopnost samostatně pracovat projevuje jen částečně. Projevuje částečný zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku a plnění zadaných úkolů často vykazují výraznější nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen částečně a vykazuje jen malou snahu o zlepšení tohoto stavu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák dosahuje i přes výraznou pomoc učitele, a za mnohem delší, než určený čas, jen některých stanovených výstupů. Schopnost samostatně pracovat projevuje pouze výjimečně. Projevuje malý zájem o výuku a rozvíjení své osobnosti. Jeho příprava na výuku trvale vykazuje výrazné nedostatky. Svých schopností, možností a rezerv využívá při výuce jen velmi málo, spíše ojediněle, a nejeví téměř žádnou snahu tento stav zlepšit.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák nedosahuje prakticky žádných stanovených výstupů ani ve výrazně delším než určeném čase, a to i přes maximální pomoc a snahu učitele. Schopnost samostatně pracovat prakticky neprojevuje. O výuku a rozvíjení své osobnosti neprojevuje zájem. Na výuku se nepřipravuje. Své schopnosti, možnosti a rezervy při výuce nevyužívá. Snahu zlepšit tento stav neprojevuje.

Sebehodnocení žáka

Jedním z cílů hodnocení je vlastní sebehodnocení žáka. Od 1. ročníku k němu vedeme samotné žáky, a to nejprve formou ústního sebehodnocení, později písemného vyjádření.

- Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
- co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál

Nedílnou součástí hodnocení žáka je také hodnocení jeho chování a projevu. Žáci se řídí platným školním řádem, se kterým jsou seznámeni na začátku každého školního roku a který je zveřejněn na přístupném místě ve škole.

Hodnocení žáka - Individuálně vzdělávaný žák (dle školského zákona) koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitelka školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření¹⁾.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů²⁾. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ³⁾. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

1) § 16 odst. 1 školského zákona.

2) § 16 odst. 3 školského zákona.

3) § 16 odst. 2 školského zákona.

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními je třeba mít na zřeteli fakt, že se žáci ve svých individuálních vzdělávacích potřebách a možnostech liší. Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Závazný rámec pro obsahové a organizační zabezpečení základního vzdělávání všech žáků vymezuje RVP ZV, který je východiskem pro tvorbu ŠVP. Podle ŠVP se uskutečňuje vzdělávání všech žáků dané školy. Pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s příznými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu IVP.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení. Ředitelka školy rozhodne o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů. V PLPP a IVP je blíže specifikováno hodnocení – úpravy hodnocení, kritéria hodnocení, způsoby hodnocení).

Hodnocení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech¹⁾.

1) § 27 odst. 2 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Ředitelka školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

V PLPP a IVP je blíže specifikováno hodnocení – úpravy hodnocení, kritéria hodnocení, způsoby hodnocení).

Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitelka školy se souhlasem školské rady.

Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy

nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

Při použití slovního hodnocení se výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem hodnotí tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení přístupu žáka ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka; obsahuje také zdůvodnění a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat. Slovní hodnocení lze použít i pro hodnocení chování žáka.

Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné

3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné
Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele nebo ředitele školy dopouští dalších přestupků,

	narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob. Žák má neomluvené 4 až 7 vyučovacích hodin.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

Standardy vyučovacích předmětů

Standardy pro základní vzdělávání představují minimální cílové požadavky na vzdělávání. Standardy vycházejí z očekávaných výstupů vzdělávacích oborů stanovených v RVP ZV. Tyto výstupy dále pomocí indikátorů konkretizují a doplňují o ukázky ilustrativních úloh. Očekávané výstupy vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo na konci 3., 5. a 9. ročníku.

Indikátory stanovují minimální úroveň jejich zvládnutí, kterou je třeba dosahovat se všemi žáky na konci 5. ročníku a 9. ročníku.

Vyučující v 5.ročníku zařazuje ilustrativní úlohy do výuky.